

БҰЙРЫҚ

ORDER

25 желтоқсан 2025ж

Астана қаласы

№ *04-1/473*

Astana city

**«Ұлттық нейрохирургия орталығы» АҚ
жемқорлыққа қарсы стандартын бекіту туралы**

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы Заңының 10 - бабына сәйкес және «Ұлттық нейрохирургия орталығы» АҚ (бұдан әрі-Қоғам) жұмыскерлерінің өз функционалдық міндеттемелерін орындау кезінде жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдарды әзірлеу мақсатында **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса ұсынылған Қоғамның жемқорлыққа қарсы стандарты бекітілсін.
2. Құрылымдық бөлімдердің басшылары жұмыскерлердің Қоғамның жемқорлыққа қарсы стандартымен танысуын қамтамасыз етсін.
3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қоғамның комплаенс-офицері М.Т. Каржаубаевқа жүктелсін.
4. Басқарма Төрағасының м.а. 2017 жылғы 28 желтоқсандағы №06-2/348 «Ұлттық нейрохирургия орталығы» АҚ Жемқорлыққа қарсы стандартын бекіту туралы» бұйрығының күші жойылды деп танылсын.
5. Осы бұйрық қол қойылған күннен бастап қолданысқа енгізіледі.

Басқарма Төрағасы

Акшулаков

С. Акшулаков

БЕКІТІЛГЕН

«Ұлттық нейрохирургия орталығы» АҚ
Басқарма Төрағасы
«25» 12 2025 жылғы
№04-1 бұйрығымен
1473

«Ұлттық нейрохирургия орталығы» акционерлік қоғамының сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты

1. Жалпы ереже

1. «Ұлттық нейрохирургия орталығы» акционерлік қоғамының осы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты (мәтін бойынша бұдан әрі - Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт) 2015 жылғы 18 қарашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына, Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі төрағасының 2024 жылғы 31 желтоқсанда №285 бұйрығымен бекітілген Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес әзірленді және «Ұлттық нейрохирургия орталығы» акционерлік қоғамының (бұдан әрі-Қоғам) қызметінің медициналық және білім беру қызметін көрсету, ақпараттық-аналитикалық, ұйымдық-құқықтық және материалдық-техникалық қамтамасыз етуді жүзеге асыру кезінде туындайтын қоғамдық қарым-қатынас аясында жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесін білдіреді.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт Қоғам жұмыскерлерінің өз функционалдық міндеттерін жүзеге асыру, медициналық және білім беру қызметін көрсету барысында өкілеттікті атқарудағы іс-әрекеттерін анықтайды.

2. Мақсат және мақсатты индикаторлар

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты Қоғам жұмыскерлерінің өз функционалдық міндеттерін жүзеге асыру барысында жемқорлық жағдайларының туындауына жол бермеуге бағытталған жүйені орнату.

4. Қолданылатын мақсатты индикаторлар:

- 1) Қоғамның медициналық және білім беру қызметтерінің сапасы;
- 2) пациенттердің, өзге де жеке және заңды тұлғалардың Қоғам жұмыскерлеріне сенімі;
- 3) Қоғам жұмыскерлерінің құқықтық мәдениетінің деңгейі;
- 4) Қоғам қызметінің тиімділігін жемқорлықтың кез-келген көріністеріне мүлдем төзбеу жағдайын жасау жолымен арттыру.

3. Міндеттер және қағидаттар

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт міндеттері:

- 1) Қоғам жұмыскерлерінің жемқорлыққа қарсы берік мінез-құлқын және жауапкершілігін қалыптастыру;
- 2) сыбайлас жемқорлық көріністерін дер кезінде анықтау және олардың тигізетін теріс әсерлерін алдын алу;
- 3) Қоғам қызметінің тиімділігін арттыру.

6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың қағидаттары:

- 1) заңдылық;
- 2) транспаренттілік;
- 3) әдептілік;
- 4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерінің сақталуы және оларды сыбайлас жемқорлық көріністерден қорғау;
- 5) мүдделер қақтығысын болдырмау;
- 6) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға жәрдем көрсететін тұлғаларды қорғау және көтермелеу;
- 7) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін жазаның бұлтартпастығы.

4. Жұмыскерлерде жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

7. Жемқорлыққа қарсы стандарт Қоғам жұмыскерлерінің өз лауазымдық міндеттемелерін орындау барысында ұстануға жатады. Жемқорлыққа төзбеушілік жағдай Қоғам жұмыскерлерінің әрқайсысының азаматтық ұстанымына айналуы тиіс.

Қоғам жұмыскерлерінің жүріс-тұрысы сәйкес келетін - адалдық пен пара алмаушылық, олардың негізгі қасиеттерінің бірі болуы керек.

Жұмыскерде жемқорлыққа қарсы мәдениет, жемқорлыққа қарсы берік иммунитет, оны қоғамдық айыптау болмаса, Қоғамның басым бағыты-Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы сапалы медициналық және білім беру қызметтерін көрсетуді жүзеге асыру мүмкін емес.

8. Қоғамның әрбір жұмыскері жемқорлықпен күрес – әрбір азамат пен жалпы қоғамның ісі екендігін түсінуі және есте сақтауы керек. Жемқорлықты ұғыну және қабылдамау- жемқорлыққа қарсы мәдениет негізі.

5. Функционалдық міндеттерін орындау барысындағы жұмыскерлерге арналған ұсынымдар

9. Жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде:

1) Қазақстан Республикасының Конституциясын, Қазақстан Республикасының Заңдарын, Қазақстан Республикасының Президентінің, Үкіметінің актілерін және өзге де нормативтік құқықтық актілерді, Қоғамның Жалғыз акционерінің, Директорлар кеңесінің, Басқарма мен Басқарма Төрағасының шешімдерін, сонымен қатар Қоғам жарғысын басшылыққа алу;

2) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын қабылданған шешімдердің ашықтығын қамтамасыз ету;

3) өз іс-әрекеттерімен және мінез-құлқымен қоғам тарапынан сынға ұшырайтын себептерге жол бермеу, сын үшін қудалауға жол бермеуі, сындарлы сынды өзінің қызметін жақсарту және кемшіліктерді жою үшін пайдалануы;

4) ұйымның және өзге де тұлғалардың қызметіне ықпал жасау үшін жеке сипаттағы мәселелерді шешуде қызметтік дәрежесін пайдаланбау;

5) заңда ол үшін тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілік белгіленген теріс қылықтар және өзге де құқық бұзушылықтар жасалуына жол бермеу;

б) мүдделердің шиеленесуіне жол беруге тыйым салынады, ал олар туындаған жағдайда заңнамаға сәйкес оларды жою бойынша шаралар қабылдау;

7) Қоғамда еңбек заңнамасының орындалуын және еңбек режимі мен шарттарының сақталуын қамтамасыз ету.

10. Медициналық және білім беру қызметін көрсету кезінде:

1) тұрақты негізде көрсетілетін медициналық және білім беру қызметтерінің сапасын арттыру бойынша шаралар қабылдау;

2) Қоғамда медициналық және білім беру қызметтерінің көрсетілу тәртібі туралы осы қызметтерді тұтынушылар мен пациенттерге толық және шынайы ақпаратты түсінікті түрде ұсыну;

3) өзінің мемлекеттік немесе оған теңестірілген функцияларын орындағаны үшін, егер Қазақстан Республикасының заңнамасымен өзгеше көзделмесе, тұлға тиісті функцияларды орындамайтын ұйымдардан, сондай-ақ жеке тұлғалардан кез келген ақша, көрсетілетін қызмет және өзге де түрдегі сыйақы қабылдамау;

4) өзінің қызметтік жағдайын өзінің немесе үшінші тұлғаның пайдасы үшін қолданбау;

5) медициналық және білім беру қызметтерін жүзеге асыру барысында көзделмеген құжаттардың сұралуына, яғни әртүрлі сөзбұйдалыққа (бюрократияға) жол бермеу;

б) жемқорлық құқықбұзушылық жасауға итермелеу кезінде басшылыққа баяндау керек.

11. Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алумен байланысты мемлекеттік сатып алуларды жүзеге асырған кезде:

1) тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді, соның ішінде тегін медициналық көмектің кепілдендірілген көлемі шеңберінде және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде тауарларды сатып алумен байланысты мемлекеттік сатып алулар үшін пайдаланатын ақшалай қаражатты оңтайлы және тиімді ұстау;

2) әлеуетті жеткізулердің мемлекеттік сатып алулар рәсіміне қатысуы үшін бірдей мүмкіндік ұсыну, Заңмен қарастырылған жағдайларды есепке алмағанда;

3) мемлекеттік сатып алулардың рәсімінің ашықтығын және анықтығын қамтамасыз ету;

- 4) жемқорлық көріністеріне жол бермеу;
- 5) өткізілетін мемлекеттік сатып алуларда осы әлеуетті жеткізушінің бірінші басшыларының және (немесе) осы әлеуетті жеткізушінің уәкілетті уәкілінің жеткізушіні таңдау туралы шешім қабылдауға қатысу құқығы бар немесе тапсырыс берушінің немесе мемлекеттік сатып алуларда өткізілетін мемлекеттік сатып алуларды ұйымдастырушы болып табылатын жақын туыстарын, ерлі-зайыптарын немесе жекжаттарын қатысуға жол бермеу.

12. Өз құзыреті шеңберінде басқарушылық және өзге шешімдерді даярлау және қабылдау кезінде:

- 1) қызметтік міндеттемелерін орындау барысында өзіне мәлім болған жемқорлық фактілері, мүдделер қайшылығының туындауы, жеке мүдделілік, сонымен қатар өз құзыретіне жататын шешімдерді қабылдаудан қандай да бір пайда табуға итермелеу туралы тікелей басшылыққа баяндау;
- 2) егер тікелей басшының өзі мүдделер қайшылығына тартылған болса, жоғары басшылыққа жүгіну;
- 3) лауазымдық өкілеттікті пайдаланумен мүліктік пайда болмаса артықшылық алу үшін қызметтік емес қызметтерді көрсетпеу және әріптестерге, басшылар мен өзге де лауазымды тұлғаларға сыйлықтар бермеу;
- 4) жемқорлыққа қарсы іс-қимылдар, жемқорлық құқық бұзушылықты ашуда белсенділік таныту;
- 5) кәсіпкерлік болмаса пайда табумен байланысты басқа да қызметті жүзеге асыруға кімге болса да көмек көрсетуден тартыну;
- 6) қызметтік міндеттерін орындау кезінде жеке және пайдакүнемдік мүдделерді басшылыққа алмау;
- 7) басқа тұлғаларды жемқорлық құқық бұзушылық жасауға мәжбүрлемелеу және ынталандырмау;
- 8) әріптестер мен басшылыққа өзара белгіленген қарым-қатынас тәртібін бұзатын, олардың тарапынан бейтарап қызметтік шешім қабылдауға әсерін тигізетін заңсыз өтініштер мен тілектерден тартыну;
- 9) ресми таратуға жатпайтын қызметтік немесе өзге де ақпаратты мүліктік және мүліктік емес пайда мен артықшылықтар алу немесе табу үшін қолданбау;
- 10) әріптестерден жоғарғы құқықтық және жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды талап ету және қолдау білдіру;
- 11) туындауы мүмкін болатын мүдделер қайшылығы, жемқорлық құқық бұзушылық және оның салдарларының себептерін жою бойынша тұрақты негізде шаралар қабылдау;
- 12) үшінші тұлғалардың атынан ұсыну немесе мүдделерін қолпаштаудан, олардың атынан іс-әрекет етуден аулақ болу.

13. Қоғам жұмыскерлерін іріктеу және орналастыру бойынша кадрлық жұмысты ұйымдастыру кезінде:

- 1) кадрларды таңдау кезінде Қазақстан Республикасының заңдарының талаптарын сақтау;
- 2) меритократия қағидаттарын басшылыққа алу;
- 3) Қоғам жұмыскерлерін іздеу, конкурстық іріктеу, жалдау және бейімдеудің белгіленген ережелерін сақтау;

4) Қоғамға жұмысқа қабылдау уақытында жұмыскерлерге жүктелетін негізгі міндеттемелер, тыйымдар мен шектеулерді түсіндіру;

5) Қоғам жұмыскерлерінің жеке деректері туралы мәліметтердің негізсіз берілуіне жол бермеу;

6) еңбек шартын жасау үшін кандидаттардан жұмысқа еңбек заңнамасымен қарастырылмаған құжаттарды талап етпеу;

7) Қоғам жұмыскеріне қатысты қызметтік тексеруді шынайы және жан-жақты жүргізу.

14. Қоғам қызметі барысында туындайтын өзге де қарым-қатынастар кезінде:

1) Қазақстан Республикасының заңдарымен тәртіптік, әкімшілік және қылмыстық жауапкершілік қарастырылған теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтарға жол бермеу;

2) ресми таратуға жатпайтын қызметтік немесе өзге де ақпаратты мүлдіктік және мүлдіктік емес пайда мен артықшылықтар алу немесе табу үшін қолданбау;

3) жұмыстан тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде қарамағындағы жұмыскерлердің қызметіне қызметтік жағдайды пайдаланбау;

4) қарамағындағы жұмыскерлердің қызметтік өкілеттіліктерінің міндеттері мен көлемін нақты және айқын анықтау;

5) қарамағындағы тұлғалардың арасында бірқалыпты емес еңбек жүктемесін болдырмау және олардың қызметтерінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ мадақтау және жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік таныту;

6) орындалуы айқын жүзеге аспайтын болмаса олардың қызметтік міндеттемелері шеңберінен шығатын, сонымен қатар заңнамаға қайшы келетін өкімдер бермеу;

7) қарамағындағы жұмыскерлерді жемқорлық құқық бұзушылық жасауға мәжбүрлемелеу;

8) әріптестер арасында өз міндеттемелерін орындау барысында туындайтын мүдделер қайшылығын реттеу бойынша түбегейлі шараларды дер кезінде қабылдау;

9) сеніп тапсырылған мүлдіктің сақталуын қамтамасыз ету;

10) лауазымдық міндеттемелерді орындау барысында Қоғамның іскерлік әдеби кодексі мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты талаптарын сақтау.
